

32 . Igriș | Comuna: Sânpetru Mare | Județ: Timiș | Punct: Mănăstirea Egres | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 158751.04

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Evul Mediu

Autori: Daniela Tănase, Zsuzsanna Köpeczny, Cristian Ardelean, Adriana Sărășan, Ștefan Popa, Major Balazs, Veronika Németh

Instituții: Muzeul Național al Banatului - Timișoara, Muzeul Național al Banatului - Timișoara, Muzeul Național al Banatului - Timișoara, Muzeul Național al Banatului - Timișoara, Muzeul Național al Banatului - Timișoara, Universitatea Catolică „Pázmány Péter”, Budapesta, Ungaria, Universitatea Catolică „Pázmány Péter”, Budapesta, Ungaria

Nr. autorizație: 61

Data autorizăției: 2022-03-18

Raport de cercetare arheologică de la Igriș, com. Sânpetru Mare, jud. Timiș, Punct: Mănăstirea Egres

Raport

În luna iulie a anului 2022 au continuat cercetările arheologice sistematice la mănăstirea medievală cisterciană de la Igriș, com. Sânpetru Mare, jud. Timiș, care a ființat între sfârșitul secolului al XII-lea și începutul secolului al XVI-lea.

Obiectivul principal în acest an a fost finalizarea cercetării unei biserici mai timpurii, care se datează în secolele XI-XII și care este suprapusă parțial de biserica mănăstirii cisterciene[1]. De asemenea, ne-am propus să încheiem cercetarea secțiunilor trasate în anul 2021: A99, B99 și C99, în care s-au săpat absidiile de nord și de sud și porțiunea din fața altarului adăpostit de absida centrală, precum și E4 și E5, unde au mai rămas de cercetat morminte din secolele XI-XII și din perioada mănăstirii cisterciene [2].

În prelungirea secțiunilor D5/2021 și E5/2021, spre vest, au fost trasate secțiunile D6/2022 și E6/2022, cu dimensiunile de 5x5 m, pentru a se dezveli complet partea de vest a turnului bisericii din secolele XI-XII.

La circa 1,10 m adâncime față de nivelul actual de călcare, în interiorul bisericii mănăstirii (secțiunea D6/2022) și la 1,15 m adâncime față de nivelul actual de călcare, în exteriorul acesteia (secțiunea E6/2022), a apărut nivelul de înmormântări din perioada medievală care ajunge până la adâncimea de 2,15 m în interiorul bisericii cisterciene și de 1,60 m în exteriorul acesteia (Fig.1-4).

În secțiunea E6/2022, la o adâncime de 1,10 m față de nivelul actual de călcare s-a conturat negativul unui zid cu lățimea de 0,90 m, care este posibil să fie de la porticul mănăstirii. De remarcat este faptul că sub acesta apar morminte care pot fi puse în legătură cu biserica mai timpurie, când în mod obișnuit existau înmormântări în jurul bisericii. Gropile acestor morminte au fost săpate în stratul de cultură din epoca bronzului. S-a observat că mormintele contemporane cu biserica mai timpurie sunt de regulă înconjurate de cărămizi.

De asemenea, au fost documentate și schelete întregi sau fragmentare ale căror gropi au fost săpate în fundația de lut a bisericii mai timpurii și care se datează prin urmare în perioada de funcționare a abației cisterciene (Fig. 5).

În secțiunea D6/2022, la o adâncime de 0,80 m de la nivelul actual de călcare, s-a descoperit zidul sudic al navei bisericii cisterciene, iar în profilul vestic a apărut un contrafort (Fig. 6-7). Zidul are o porțiune scoasă complet în epoca modernă, când s-au demolat zidurile pentru a se obține materiale de construcție. Talpa fundației sale este situată la adâncimea de 2,15 m față de nivelul actual de călcare.

În interiorul bisericii cisterciene s-a constatat că gropile celor mai timpurii morminte au fost săpate în stratul de cultură din epoca bronzului, la fel ca în exteriorul acesteia. Nivelul de înmormântări ajunge până la

adâncimea de 2,20 m de la nivelul actual de călcare.

În secțiunea E6/2022, la aproximativ 1,20 m adâncime față de nivelul actual de călcare, a apărut fundația de lut galben a zidului vestic al turnului bisericii mai timpurii (Fig. 8). Astfel, s-a conturat întreaga planimetrie a bisericii timpurii a cărei limită de vest coincide cu cea a turnului, situat în partea mediană a laturii sale vestice (Fig. 9-10). Fundația de lut galben, lată de 1,20 m, este scobită de gropi de morminte din perioada mănăstirii cisterciene și păstrează doar pe alocuri două asize de cărămidă. S-a mai constatat faptul că au fost utilizate cărămizi din zidurile bisericii timpurii pentru a înconjura unele morminte din timpul mănăstirii cisterciene.

În secțiunile A99/2021, B99/2021 și C99/2021 a fost finalizată cercetarea nivelului de înmormântări din interiorul bisericii mănăstirii care ajunge până la adâncimea de 2,40 - 3,05 m față de nivelul actual de călcare. Gropile celor mai timpurii dintre morminte, care ajung chiar și până la adâncimea de 3,05 m față de nivelul actual de călcare, au fost săpate în stratul de cultură din epoca bronzului, în care apar sporadic fragmente ceramice și oase de animale.

Materialele arheologice descoperite în campania arheologică din 2022 constau în principal în obiecte care au aparținut defuncților înmormântați în secolele XIII-XV: piese de port și de podoabă, monede. Au mai fost găsite fragmente de pietre sculptate din gresie, fragmente ceramice, obiecte de fier corodate.

Așadar, săpăturile arheologice desfășurate în cursul anului 2022 au adus contribuții importante la stabilirea planimetriei bisericii mănăstirii cisterciene, precum și la cea a bisericii din secolele XI-XII (Fig. 11).

Note

- Tănase, Major 2020, 448-450.
- Tănase et alii 2022, 164-172.

Informații suplimentare online

[Raportul 6888 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
